DANMARKS STATISTIK

Statistikdokumentation for Nationalregnskab: Kvartalsvist 2026 3. kvartal

Danmarks Statistik
Sankt Kjelds Plads 11
2100 København Ø

DANMARKS STATISTIK

1 Indledning

Det kvartalsvise nationalregnskab giver en samlet og aktuel beskrivelse af samfundsøkonomien og dens udvikling. Hovedfokus er på de kortsigtede udsving i økonomien, hvilket gør det særligt velegnet til konjunkturanalyser og vurdering af økonomiens tilstand og som grundlag for økonomiske modeller og prognoser. Statistikken beskriver økonomien som helhed og de transaktioner, der foretages mellem personer, virksomheder og institutioner samt transaktioner mellem Danmark og udlandet. Statistikken er udarbejdet siden 1988, men er i sin nuværende form sammenlignelig fra og med 1. kvartal 1990.

2 Indhold

Det kvartalsvise nationalregnskabet giver et overblik over de kortsigtede aktiviteter og udviklinger i dansk økonomi. Det kvartalsvise nationalregnskab rummer tal for overordnede størrelser såsom bruttonationalproduktet (BNP), privat forbrug, offentligt forbrug, investeringer, eksport og import, beskæftigelse og løn samt overskud og produktivitet i de forskellige erhverv. Hertil kommer kvartalstal for de mange underopdelinger, som kan belyse konjunkturudviklingen i samfundsøkonomien.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Det kvartalsvise nationalregnskab giver kvartalsvise estimater for bruttonationalproduktet (BNP) og dets hovedkomponenter for Danmark, udarbejdet i overensstemmelse med det europæiske nationalregnskabssystem (ESA 2010). Det kvartalsvise nationalregnskab omfatter BNP og dets opdeling efter produktions-, anvendelses- og indkomsttilgang og dækker de vigtigste aggregater, der anvendes i analysen af den kortsigtede økonomiske udvikling. Disse omfatter bruttoværditilvækst efter branche, endeligt forbrug, bruttoinvesteringer, eksport og import af varer og tjenester, aflønning af ansatte, produktions- og importskatter minus subsidier samt overskud af produktionen og blandet indkomst.

BNP kan beregnes på tre måder:

- Bruttonationalprodukt (BNP) i markedspriser fremkommer opgjort fra produktionssiden ved fra produktion i markedspriser at trække den totale værdi af forbrug i produktionen i køberpriser.
- BNP kan også opgøres fra anvendelsessiden som summen af alle endelige anvendelser i køberpriser minus importen af varer og tjenester.
- Endelig kan BNP opgøres fra indkomstsiden som aflønning af ansatte plus overskud af produktionen og blandet indkomst plus produktions- og importskatter minus subsidier.

Det kvartalsvise BNP for Danmark beregnes ved anvendelse af de to første tilgange – produktions- og anvendelsessiden. Produktionssiden anvendes som benchmark i afstemningsprocessen. Det kvartalsvise nationalregnskab opgøres i løbende priser og i kædede værdier (referenceår 2020). Det kvartalsvise nationalregnskab opgøres både sæsonkorrigeret og ikke-sæsonkorrigeret. Derudover findes mere detaljerede kvartalsvise nationalregnskabsserier i Danmarks Statistiks nationale databank, herunder yderligere opdelinger efter brancher, anvendelseskomponenter og investeringstyper.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

I nationalregnskabet anvendes internationale klassifikationer i overensstemmelse med ESA 2010. I nogle tilfælde anvendes nationale tilpasninger eller underopdelinger.

Brancher

Den brancheinddeling, der anvendes i det kvartalsvise nationalregnskab, bygger på Dansk Branchekode 2007 (DB07), der er en dansk udgave af de internationale nomenklaturer EU's NACE, Rev. 2 og FN's ISIC, Rev. 4. DB07 opererer med flere standardgrupperinger: 10-, 19-, 36,- og 127-grupperingen.

I det kvartalsvise nationalregnskab anvendes aggregeringsniveauet 10a3, der svarer, med få afvigelser, til 10-standardgrupperingen i DB07. 10a3-grupperingen indeholder 13 grupper, mens 10-standardgrupperingen indeholder 10 grupper. Forskellen skyldes, at der i to tilfælde er foretaget underopdelinger i 10a3-grupperingen: industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed er i 10a3 -grupperingen opdelt i tre brancher i stedet for samlet under én branche. Ydermere er ejendomshandel og –udlejning opdelt i to brancher: ejendomshandel og udlejning af erhvervsejendomme samt boliger.

DB07 anvendes i nationalregnskabet frem til offentliggørelsen i juni 2028, hvor den nye branchekode Dansk Branchekode 2025 (DB25) anvendes. Denne branchekode anvendes allerede af andre statistikker fra Danmarks Statistik.

Investeringstyper

Investeringer i nationalregnskabet opgøres i en dansk tilpasning af en inddeling anbefalet i SNA2008.

- Faste aktiver
- Boliger
- Andre bygninger
- Anlæg
- Transportmidler
- ICT udstyr, andre maskiner og inventar samt våbenudstyr
- Stambesætninger mv.
- Intellektuelle rettigheder

Forbrugsgrupper

Husholdningernes forbrug inddeles efter European Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP 2018), som er en klassifikation, der er udviklet af De Forenede Nationers Statistikafdeling.

Det offentlige forbrug inddeles efter Classification of the Functions of Government (COFOG).

Se mere om nationalregnskabets forbrugsgrupper på Forbrugsgrupperinger i nationalregnskabet.

Sektorer

Institutionelle sektorer anvender ESA2010. Sektorkoden anvendes til at gruppere institutionelle enheder, der har samme hovedaktivitet og funktion.

2.3 Sektordækning

Det kvartalsvise nationalregnskab dækker alle økonomiens sektorer med opdelinger efter branche og typer af ikke-finansielle aktiver.

2.4 Begreber og definitioner

Arbejdssted: En organisatorisk afgrænset del af et firma, der ligger på en given adresse og producerer én eller overvejende én slags varer og tjenester.

Basispris: Beløb producenten modtager fra køberen for en vare eller tjeneste fratrukket afgifter og tillagt subsidier som resultat af dens produktion eller salg. Enhver transportafgift faktureret særskilt er holdt udenfor. Dette prisbegreb bruges ved opgørelsen af de enkelte erhvervs produktionsværdi og værditilvækst.

Betalingsbalancen: Betalingsbalancen er en samlet opgørelse af Danmarks transaktioner med udlandet og opdeles i løbende poster, kapital konto og finansielle poster.

De løbende poster udgøres af transaktioner med varer og tjenester, aflønning af arbejdskraft og afkast af kapital (formueindkomst som fx renter og udbytter) samt løbende overførsler, fx bistand til udviklingslande.

Kapitalkonto omfatter nogle særlige transaktioner af engangskarakter. En hovedgruppe er afhændelse og erhvervelse af rettigheder til ikke-producerede og ikke-finansielle aktiver (fx varemærker). En anden hovedgruppe er kapitaloverførsler, som fx kan være tilskud til investeringer i forbindelse med udviklingsbistand.

De finansielle poster viser transaktioner, som ændrer de finansielle aktiver og passiver over for udlandet. De viser hvilke typer af finansielle aktiver et overskud (underskud) på de løbende poster placeres i (finansieres af), fx aktier, investeringsforeningsbeviser, obligationer og lån og indskud.

Bruttonationalindkomst (BNI): Bruttonationalindkomst (BNI) dannes ved fra bruttonationalproduktet (BNP) at tillægge formueindkomst (netto) fra udlandet, indtægter fra aflønning af ansatte (netto) fra udlandet samt produktions- og importskatter minus subsidier (netto) fra udlandet.

Bruttonationalprodukt (BNP): Værdien af et lands årlige produktion, der skabes på landets arbejdspladser. BNP kan opgøres på tre måder:

- Bruttonationalprodukt (BNP) i markedspriser fremkommer opgjort fra produktionssiden ved fra produktion i markedspriser, at trække den totale værdi af forbrug i produktionen i køberpriser
- BNP kan også opgøres fra anvendelsessiden som summen af alle endelige anvendelser i køberpriser minus importen af varer og tjenester
- Endeligt kan BNP opgøres fra indkomstsiden som aflønning af ansatte plus overskud af produktionen og blandet indkomst plus produktionsskatter, netto.

Bruttoværditilvækst (BVT): Bruttonationalproduktet i basispriser. BVT opgøres for det enkelte erhverv som produktionen i basispriser minus forbrug i produktionen i køberpriser og er således også lig med summen af andre produktionsskatter, netto, aflønning af ansatte og overskud af produktionen og blandet indkomst. For samfundet som helhed kan bruttoværditilvæksten også opgøres som bruttonationalproduktet i markedspriser minus produktskatter, netto.

Faste priser: Løbende priser renset for inflation. Faste priser anvendes til at belyse en mængdemæssig udvikling. Beregning i faste priser er nødvendig, når man vil foretage

sammenligninger over tid, hvor effekten af prisudviklingen ønskes elimineret. Faste priser beregnes med de priser, der var gældende i det foregående år, og disse danner grundlag for beregning af kædede værdier. Som supplement beregnes endvidere faste priser med fast basisår (fx år 2000).

FISIM: FISIM (Financial Intermediation Services Indirectly Measured) er værdien af finansielle formidlingstjenester, som banker og andre finansielle institutioner leverer, uden at kunderne betaler et direkte gebyr. FISIM beregnes som den del af rentemarginalen, der dækker institutionernes formidlingstjenester – altså forskellen mellem de renter, kunderne modtager og betaler.

Forbrug i produktionen: Værdien af de varer og tjenester, der er brugt i produktionen, herunder udgifter til reparation og vedligeholdelse.

Forsyningsbalance: En opgørelse af tilgang og anvendelse af varer og tjenester i et land i løbet af en tidsperiode. Tilgang og anvendelse af varer og tjenester i forsyningsbalancen er per definition altid ens. Tilgangssiden i forsyningsbalancen udgøres af BNP og import af varer og tjenester, mens anvendelsessiden består af forbrug, bruttoinvesteringer og eksport af varer og tjenester.

Institutionel enhed: En økonomisk enhed, der efter egen beslutning og under eget juridisk ansvar kan: - Eje aktiver, og udøve de rettigheder der følger heraf - Påtage sig gæld - Udøve økonomiske aktiviteter, som fx produktion, forbrug, investering og opsparing - Indgå i økonomiske transaktioner med andre enheder - Meningsfuldt udarbejde et fuldt regnskab omfattende både et driftsregnskab og en status opgørelse.

Der skal ikke nødvendigvis foreligge et regnskab, for at en enhed opfylder definitionen. Det er tilstrækkeligt, at enheden, hvis den ønsker det, eller det kræves af den, vil kunne føre et meningsfuldt regnskab.

Kædede værdier: Periodevise ændringer (eksempelvis år) som kædes for at skabe sammenlignelighed over længere tidsperioder.

Løbende priser: Priser eller prisniveau, som gælder for varer og tjenesteydelser i den aktuelle periode. Modsætningen til løbende priser er faste priser.

Økonomisk område: Det geografiske område, der administreres af en regering, inden for hvilket personer, varer og tjenester og kapital bevæger sig frit. Omfatter derudover toldfri zoner, det nationale luftrum, territorialfarvand og den del af kontinentalsoklen, der ligger i det internationale farvand, som er under landets overhøjhed, territoriale enklaver (fx danske ambassader og konsulater i udlandet), forekomster af olie, naturgas osv. i internationalt farvand uden for landets kontinentalsokkel, som udnyttes af residente enheder.

Producentpris: Salgspris på produkter i første omsætningsled, som oftest er salg af varer fra producent til andre virksomheder. I producentprisindekset er den relevante pris basisprisen, hvor moms og andre fradragsberettigede afgifter knyttet til omsætningen ikke er inkluderet. Afgifter og skatter på varer og tjenester, faktureret af virksomheden, er heller ikke inkluderet, mens eventuelle produktrelaterede subsidier og rabatter er inkluderet.

Resident enhed: En enhed er resident i et land eller i en region, såfremt den er placeret inden for det pågældende lands eller den pågældende regions økonomiske område og udøver eller har til hensigt at udøve økonomiske aktiviteter og transaktioner i betydeligt omfang i en periode på mindst ét år.

2.5 Enheder

I nationalregnskabet arbejdes med to grundlæggende enheder: Institutionelle enheder og økonomiske enheder også kaldet arbejdssteder. En institutionel enhed defineres som en økonomisk enhed, der efter egen beslutning og under eget juridisk ansvar kan:

- Eje aktiver, og udøve de rettigheder der følger heraf.
- Påtage sig gæld – Udøve økonomiske aktiviteter, som fx produktion, forbrug, investering og opsparing.
- Indgå i økonomiske transaktioner med andre enheder.
- Meningsfuldt udarbejde et fuldt regnskab omfattende både et driftsregnskab og en statusopgørelse.

Et arbejdssted omfatter de dele af en institutionel enhed, der bidrager til én produktiv aktivitet, fx detailhandel med sko. Har en institutionel enhed flere produktive aktiviteter, fx både fremstilling af og handel med sko, udskilles et arbejdssted for hver aktivitet. Arbejdssteder grupperes i nationalregnskabet i brancher, dvs. grupper af arbejdssteder, der udøver samme eller næsten samme form for aktivitet. Institutionelle enheder grupperes i sektorer, dvs. grupper af institutionelle enheder, der har en ensartet økonomisk adfærd.

2.6 Population

Nationalregnskabet dækker alle residente virksomheder, husholdninger eller andre enheder, der er karakteriserede ved at kunne træffe selvstændige økonomiske beslutninger og indgå i økonomiske transaktioner med andre residente eller ikke-residente enheder.

2.7 Geografisk dækning

Danmark ekskl. Færøerne og Grønland. Det danske nationalregnskab dækker ikke den aktivitet som geografisk foregår i Danmark, men den aktivitet der foretages af danske residente enheder.

2.8 Tidsperiode

Det funktionelle kvartalsvise nationalregnskab dækker perioden fra 1. kvartal 1990 og frem, mens det institutionelle dækker perioden 1. kvartal 1999 og frem.

2.9 Basisperiode

Der opgøres kædede værdier med 2020 som referenceår / basisår (kædede værdier, 2020-priser), som kan bruges til at betragte den reale udvikling i de økonomiske størrelser - dvs. udviklingen fratrukket prisudvikling.

2.10 Måleenhed

Mio. kr. for økonomiske beskrivelse statistikker, mens kvartalsregnskabsstatistikker for beskæftigelse/lønmodtagere og timer opgøres i hhv. antal personer og 1000 timer.

2.11 Referencetid

Referencetid for det kvartalsvise nationalregnskabs økonomiske strømme er det kvartal, hvor den økonomiske aktivitet foregår.

2.12 Udgivelseshyppighed

Kvartalstal offentliggøres 8 gange om året. Den første offentliggørelse for et givet kvartal finder sted omkring 50 dage efter kvartalets udgang. Denne offentliggørelse er foreløbig og er baseret på ufuldstændige kildedata. Herefter følger et revideret estimat, som offentliggøres cirka 90 dage efter kvartalets udgang, når der foreligger flere kildedata.

Kvartalstallene revideres efterfølgende i forbindelse med udarbejdelsen af det årlige nationalregnskab og hovedrevisioner.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU-regulering

Lov om Danmarks Statistik § 6 samt §§ 8 - 12. Lov om Danmarks Statistik fastlægger Danmarks Statistik som den nationale statistikmyndighed og udgør det juridiske grundlag for indsamling, udarbejdelse og formidling af officiel statistik, herunder respondenters pligt til at afgive oplysninger og reglerne om fortrolighed.

Europaparlamentets og Rådets forordning (EU) Nr. 549/2013 af 21. maj 2013 om det europæiske national- og regionalregnskabssystem i Den Europæiske Union (ESA2010) (EUT L 174 26. juni 2013, s. 1). Denne forordning fastlægger den fælles europæiske metodiske ramme, begreber, definitioner, klassifikationer og regnskabsregler for udarbejdelsen af national- og regionalregnskaber i Den Europæiske Union.

Kommissionens beslutning af 17. december 2002 om yderligere præcisering af Bilag A til Rådets forordning (EF) Nr. 2223/96 for så vidt angår principperne for måling af priser og mængder i nationalregnskabet. Denne beslutning giver yderligere retningslinjer for implementeringen af principperne for måling af priser og volumener i nationalregnskabet med henblik på at sikre harmoniserede og sammenlignelige opgørelser i faste priser.

2.14 Indberetningsbyrde

Statistikken er baseret på oplysninger, der indsamles af Danmarks Statistik til opgørelse af andre statistikker. Der er derfor ingen direkte indberetningsbyrde i forbindelse med opgørelsen af nationalregnskabet. Ofte er spørgeskemaer til statistikker, der senere indgår i nationalregnskabet udarbejdet i samråd med nationalregnskabet for at sikre tilstrækkelig data til også at dække nationalregnskabets behov.

2.15 Øvrige oplysninger

Læs mere om nationalregnskabet på emnesiden Nøgletal for nationalregnskabet.

DANMARKS STATISTIK

3 Statistisk behandling

Det kvartalsvise nationalregnskab udarbejdes på grundlag af stort set al konjunkturstatistik, der beskriver delområder inden for økonomi og beskæftigelse. Når det første bud for en given periode udarbejdes, sker det før, at alle informationer om perioden er tilgængelige. Da foretages beregningerne med udgangspunkt i strukturen i det seneste endelige nationalregnskab, som fremskrives med indikatorer fra eksempelvis konjunkturstatistikkerne. Når nye kilder er klar, indarbejdes de løbende i det kvartalsvise nationalregnskab efter en fast rytme.

3.1 Kilder

Kildegrundlaget til det kvartalsvise nationalregnskab består af statistikker om økonomisk aktivitet, erhvervsstruktur og priser. De forskellige versioner af det kvartalsvise nationalregnskab har forskellige kildegrundlag. Den første udgave af det kvartalsvise nationalregnskab for et givent kvartal udarbejdes relativt kort tid efter et kvartals udløb. Derfor er der færre kilder til rådighed ved disse opgørelser, og i mange tilfælde er kilderne i en foreløbig udgave. En vigtig kilde til opgørelserne er derfor også de endelige og foreløbige årlige nationalregnskaber, der danner det strukturelle udgangspunkt for fremskrivning med tilgængelige indikatorer. De primære kilder til de to første opgørelser for et givent kvartal er:

Første opgørelse (offentliggøres ca. 50 dage efter et kvartals udløb): Industriens produktion og omsætning, Firmaernes køb og salg, Industriens og engroshandlens lagre, Detailomsætningsindeks, Betalingsbalance og Udenrigshandel, Prisindeks for indenlandsk vareforsyning, Producentprisindeks for tjenester, Forbruger- og nettoprisindeks, FISIM samt en foreløbig intern, opgørelse af det offentlige forbrug.

Revideret opgørelse (offentliggøres ca. 90 dage efter et kvartals udløb): Samme kilder som ved første opgørelse + statistik over finansielle brancher, arbejdstidsregnskabet og statistik for offentlig forvaltning og service.

Endvidere bruges forskellige kilder til opgørelsen af BNP afhængigt af, om det opgøres på produktions-, anvendelse- eller indkomstsiden. For både den første og den reviderede opgørelse beregnes BNP fra produktions- og anvendelsessiden. Produktionssiden bygger på fremskrivninger baseret på produktionsindikatorer på grund af begrænsede kilder til forbrug i produktionen. Fremskrivninger anvendes også i anvendelsessiden, sammen med direkte kilder fra primærstatistikkerne, såsom det offentlige forbrug, betalingsbalancen og FISIM.

For produktionssiden anvendes industriens produktion og omsætning sammen med firmaernes køb og salg som kilder til beregning af BNP. Der findes ingen detaljerede data for forbrug i produktionen, og derfor baseres dette for det givne kvartal på beregningsregler, hvor andelen af forbrug i produktionen i forhold til produktionen i samme kvartal året før anvendes som andel for det aktuelle kvartal. Derudover anvendes interne statistikker for landbruget vedrørende mængder og priser, mens industri og serviceerhverv bygger på generelle indikatorer. Kildedata om skatter og subsidier på varer og tjenester samt FISIM kommer fra interne leverancer til det kvartalsvise nationalregnskab. Deflatering af produktionssiden er baseret på producent- og importprisindeks for varer samt forbrug i produktionen gennem en input-output-prismodel, der anvendes i det kvartalsvise nationalregnskab.

For anvendelsessiden er husholdningernes forbrug baseret på Firmaernes køb og salg, Detailomsætningsindekset, stregkodedata og spending monitor data fra Danske Bank. Intern leverance med kildedata for det offentlige forbrug. Bruttoinvesteringerne er baseret på Salg af varer fra industrien og betalingsbalancen. Lagerændringer beregnes på baggrund af Produktion og omsætning i industrien sammenholdt med Lagre i industrien og engroshandelen. Import og eksport baseres på Betalingsbalancen og Udenrigshandelsstatistikken med justeringer for økonomisk ejerskab og særlige klassifikationer. Deflatering af anvendelsessiden er baseret på

Forbrugerprisindekset, Nettoprisindekset samt Importprisindekset.

For indkomstsiden kommer aflønning af ansatte fra Arbejdstidsregnskabet, samt intern leverance med kildedata om skatter og subsidier på varer og tjenester samt om andre produktionsskatter og -subsidier. Bruttooverskud af produktion og blandet indkomst beregnes som residual, når bruttoværditilvæksten, aflønning af ansatte og andre produktionsskatter.

Derudover foregår der i mindre omfang indsamling af supplerende oplysninger bl.a. for at sikre, at nationalregnskabet opnår fuld dækning. De supplerende oplysninger er primært offentligt tilgængelige informationer om virksomheders aktiviteter, produkter og udvikling via opslag på virksomhedernes hjemmesider, i aviser og lignende, men kan også komme fra direkte kontakt til virksomheder og myndigheder.

3.2 Indsamlingshyppighed

Der foregår løbende indsamling af kilder til det kvartalsvise nationalregnskab. Hyppigheden for den enkelte kilde afhænger af, hvor mange versioner af det kvartalsvise nationalregnskab, hvor den indgår, samt hvor mange gange den revideres.

De fleste data til produktionssiden indsamles på månedsbasis. Dette gælder for industriens produktion og omsætning, firmaernes køb og salg samt producent- og importprisindeks for varer. Det samme gør sig gældende for anvendelsessiden, hvor data som lagre i industri og engroshandel, detailomsætningsindeks, betalingsbalance- og udenrigshandelsstatistik, stregkodedata, spending monitor data, forbrugerprisindeks samt nettoprisindeks indsamles månedligt. For indkomstsiden indsamles arbejdstidsregnskabet både månedligt og årligt. Endelig indsamles data fra kontoret for Offentlige Finanser – som anvendes på tværs af alle tre sider – på måneds-, kvartals- og årsbasis.

3.3 Indsamlingsmetode

De fleste data til det kvartalsvise nationalregnskab indsamles via leverancer fra primærstatistikkerne i Danmarks Statistik.

3.4 Datavalidering

Ud over den datavalidering der foretages i primærstatistikkerne, foretages der yderligere en række datavalideringsprocedurer efter modtagelse til nationalregnskabet. Der foretages bl.a. valideringsprocedurer der undersøger, at der for visse variable, såsom totalerne i betalingsbalancen i løbene priser, er intern og ekstern konsistens. Derudover foretages der en række konfrontationsrutiner for at sikre, at der kan foretages en korrekt økonomisk fortolkning af (del)resultaterne. Der findes ikke nogen ensartet procedure for dette, men ofte anvendes tidsserier for de enkelte variable, hvor eventuelle brud eller andre uhensigtsmæssigheder opdages. Dette kan give anledning til nærmere undersøgelser af delområder, hvor primærstatistikproducenter inddrages.

3.5 Databehandling

Databehandlingen foregår i flere trin. Omfanget af processen afhænger dels af tilgængeligheden af kilder og dels af beregningsmetoder, samt hvor meget tid der er til rådighed.

Kvartalsvis nationalregnskab

I det første trin foretages der en omkodning af de enkelte kilder til nationalregnskabets begreber

(eksempelvis brancher og forbrugsgrupper). Dette sikrer en konsistent behandling af kilderne på tværs af primærstatistikkerne, samt at kilderne kan bruges i sammenhæng med de endelige nationalregnskaber. Derefter starter de egentlige nationalregnskabsberegninger.

I det kvartalsvise nationalregnskab er den generelle metode en fremskrivning af de enkelte serier (brancher, forbrugsgrupper, investeringstyper mv.) med udviklingen i udvalgte indikatorer hvor niveauet i de foregående versioner af nationalregnskabet bruges som benchmark. Også prisindeks for de enkelte serier indarbejdes. Derudover indarbejdes udvalgte kilder i niveau (løbende priser) efterhånden, som de bliver tilgængelige. Kilder, der altid indarbejdes i niveau, er offentlig forvaltning og service, udenrigshandlen, bygge- og anlægsaktivitet, lagertal, finansielle brancher og FISIM.

Dette resulterer i et uafstemt nationalregnskab (både i løbende og faste priser), dvs. at tilgang og anvendelse ikke er afstemt i forhold til hinanden, og derfor som udgangspunkt ikke er lig hinanden. I det næste trin foregår der en afstemning, hvor tilgang og anvendelse (både i løbende og faste priser) bringes i balance med hinanden. Der foretages i flere omgange korrektioner i de serier, der er ude af balance. Vurderingen af hvilke serier, der skal korrigeres for at skabe balance, finder sted både ved at gå tilbage til kildestatistikker, hvor de er tilgængelige, samt ved skønsmæssige vurderinger. Afstemningen fortages på de områder, hvor aggregaterne er forbundet med størst usikkerhed og har tendens til at blive revideret senere, når det endelige kvartalsvise nationalregnskab beregnes. Hovedsageligt fortages korrektioner på anvendelsessiden såsom forbrug i produktion, maskininvesteringer, forskning og udvikling samt lagre. Desuden fortages korrektioner i importen og eksporten i faste priser, mens prisudviklingen i forbrug i produktion tilpasses til at følge prisudviklingen i produktionen.

Opstillingen af foreløbigt årligt nationalregnskab baseres til en vis grad på det foreliggende kvartalsvise nationalregnskab. Hertil kommer vigtig supplerende information på årsbasis, som på beregningstidspunktet er til rådighed, hvilket først og fremmest betyder, at Regnskabsstatistik for private byerhverv for et nyt år foreligger og kan indarbejdes.

Endeligt kvartalsvist nationalregnskab

Sammenhængen mellem de kvartalsvise og årlige serier er sikret vha. en matematisk årsopregning - at justere kvartalstallene til årsværdiernes niveau. Når et endeligt årligt nationalregnskab er beregnet, foretages der en ny årsopregning af det pågældende års kvartaler, således at summen af de fire kvartaler altid stemmer med årstallene. Derefter foretages der en manuel afstemning af tilgang og anvendelse i tallene, hvor der tages højde for de kilder, der foreligger i en kvartalvis udgave.

Kædning på kvartalsniveau

Det kvartalsvise nationalregnskab anvender annual overlap-metoden til beregning af kædede volumenserier. For en given variabel opstiller Annual overlap-metoden et kædede Laspeyres mængdeindeks, hvor de årlige gennemsnitspriser fra det foregående år bruges som vægte og kædefaktoren er givet ved mængdeudviklingen målt i forgående års priser. Teknikken er valgt, fordi den sikrer, at de kvartalsvise serier forbliver konsistente med det årlige nationalregnskab, samtidig med at den muliggør udledning af indirekte sæsonkorrigerede kædede serier. Kædningen anvendes på de kvartalsvise serier, efter at nationalregnskabet er afstemt med de årlige tal.

Forskel mellem kvartalsvis og årligt nationalregnskab

Det kvartalsvise nationalregnskab og årlige nationalregnskab anvender begge detaljerede beregninger til opgørelsen af BNP, men det kvartalsvise nationalregnskab bygger ofte på fremskrivninger og mangler derfor omfattende data, såsom forbrug i produktion hos virksomhederne. De årlige nationalregnskaber anvender derimod mere detaljerede kildedata, såsom statens budgetsystem og Regnskabsstatistik for private byerhverv. Derudover anvender det årlige nationalregnskab varebalancer, hvor varer og tjenester baseres på tilgang og anvendelse, hvilket

resulterer i mere dækkende estimater.

3.6 Korrektion

Der foretages sæsonkorrektion for normale sæsonudsving i det kvartalsvise nationalregnskab. Data sæsonkorrigeres ved hjælp af programpakken X-13 ARIMA med fast modelvalg. Modellerne evalueres og tilpasses regelmæssigt, typisk én gang årligt. Ved sæsonkorrektionen tages der i et vist omfang højde for påsken, og der forhåndskorrigeres hvis effekten er signifikant. Derudover foretages ikke særskilt korrektion for arbejds- og handelsdage. Erfaringen viser, at det kan være vanskeligt at estimere den præcise effekt af påsken. Særligt i de år, hvor påsken skifter mellem 1. og 2. kvartal i forhold til året før, er der store ændringer i korrektionen. Sæsonkorrektionen må derfor fortolkes mere varsomt end normalt i disse tilfælde.

Der benyttes indirekte sæsonkorrektion, som betyder, at de enkelte tidsserier sæsonkorrigeres på detaljeret niveau, og at de sæsonkorrigerede hovedstørrelser som fx BNP dannes ved at aggregere de detaljerede sæsonkorrigerede tidsserier. Det sæsonkorrigerede BNP er beregnet fra produktionssiden, da det har størst korrelation med det direkte sæsonkorrigerede BNP. Dette medfører en statistisk diskrepans på anvendelsessiden, der ikke korrigeres for. Der forekommer tilsvarende andre diskrepanser i de sæsonkorrigerede tal i det kvartalsvise nationalregnskab pga. sæsonkorrektionsmetoden, fx mellem forsyningen og den endelige anvendelse i økonomien.

Der laves ikke yderligere korrektioner af data udover hvad der allerede er beskrevet under datavalidering og databehandling.

4 Relevans

Det kvartalsvise nationalregnskab er relevant for alle, der beskæftiger sig med kortsigtede og konjunkturmæssige samfundsøkonomiske forhold, rækkende fra de økonomiske ministeriers brug af kvartalsregnskaberne i planlægnings-, analyse-, prognose- og modeløjemed over brancheorganisationer og andre interesseorganisationers lignende anvendelser, til den almene interesse i viden om økonomiens struktur og udvikling.

Feedback fra brugere evalueres løbende gennem det Rådgivende udvalg for Økonomisk Statistik, brugergruppemøder, direkte kontakt med brugere og gennem internationale fora.

4.1 Brugerbehov

Det kvartalsvise nationalregnskab benyttes først og fremmest til overvågning og analyse af den løbende konjunkturudvikling. Talgrundlaget fra det kvartalsvise nationalregnskab tjener desuden som grundlag for udarbejdelse af prognoser for økonomien, for myndighedernes arbejde med finansloven og for økonomisk planlægning i øvrigt.

Årlige og kvartalsvise nationalregnskabstal udgør også en vigtig del af datagrundlaget for analyser af den økonomiske struktur i landet og giver mulighed for at sammenligne økonomien i Danmark med økonomien i andre lande. Nationalregnskabstal har derfor en bred brugergruppe, fra den almene borger som sporadisk ønsker information om samfundet, til offentlige og private institutioner som aktivt benytter tal fra nationalregnskabet i sine løbende arbejdsopgaver.

Blandt andet bygger Danmarks Statistiks makroøkonomiske model, ADAM, på nationalregnskabsstatistik. Andre centrale brugere er Finansministeriet, Nationalbanken, forskningsinstitutioner og finansanalytikere. Derudover benytter internationale organisationer som IMF, OECD, Verdensbanken, FN og Eurostat nationalregnskabsdata i sine statistikker og analyser.

De væsentligste brugerbehov vedrørende kvartalsvise BNP-data omfatter overvågning af den kortsigtede økonomiske udvikling, makroøkonomisk analyse, vurdering af den økonomiske situation samt udarbejdelse af økonomiske prognoser og policy-analyser.

4.2 Brugertilfredshed

Danmarks Statistik har flere fora, hvor centrale brugere af nationalregnskabet og tilgrænsende statistikker har mulighed for at deltage, fx:

Rådgivende udvalg for økonomisk statistik

Rådgivende udvalg for økonomisk statistik har følgende overordnende opgaver:

- drøfte og evaluere de opnåede resultater og den planlagte udvikling i den økonomiske statistik
- drøfte brugernes brug af den økonomiske statistik og deres behov for ny statistik
- drøfte kvalitet, dokumentation og formidling af den økonomiske statistik

Læs mere om det Rådgivende udvalg for økonomisk statistik på Danmarks Statistiks hjemmeside, hvor kommissoriet og medlemslisten er tilgængelig.

Brugermøder om det kvartalsvise nationalregnskab

I forbindelse med den første udgivelse (50 dage efter referencekvartalets udløb) af det kvartalsvise nationalregnskab afholdes infomøder, hvor medlemmer af det rådgivende udvalg for økonomisk statistik har mulighed for at stille spørgsmål og få uddybende forklaringer på de nyeste tal.

4.3 Fuldstændighed af data

Data der indberettes til Eurostat under ESA 2010-transmissionsprogrammet, dækker alle obligatoriske kvartalsvise nationalregnskabstabeller. De indberettede kvartalsvise BNP-data og deres hovedkomponenter har en meget høj dækningsgrad. Ud over de obligatoriske dataindberetninger indberetter Danmarks Statistik også udvalgte frivillige data til Eurostat.

DANMARKS STATISTIK

5 Præcision og pålidelighed

Det kvartalsvise nationalregnskabs evne til præcist at beskrive den økonomiske virkelighed afhænger dels af usikkerheden forbundet med kilderne. Nogle områder opgøres mere præcist end andre pga. bedre kildedata. Første udgaver kan mangle data eller være foreløbige, og fejl i kilder eller deres kombination med nationalregnskabets system kan påvirke pålideligheden. Uforudsete økonomiske stød kan øge usikkerheden, men kontosystemets sammenstilling af oplysninger reducerer den.

5.1 Samlet præcision

Nogle dele af nationalregnskabet kan opgøres mere præcist end andre, fordi der på disse områder er bedre kildedata. Eksempelvis er der for industrien generelt ret præcise data, mens der for dansk baserede virksomheder, som lever af at købe og videresælge varer i udlandet, er mindre præcise data. Endeligt er der også områder, hvor der kun eksisterer meget begrænset kildedata, herunder fx forbruget af boligbenyttelse af ejerboliger og sort arbejde. På disse områder beror nationalregnskabets tal næsten udelukkende på beregninger og skøn, hvorfor præcisionen her må forventes at være mindre.

De første bud for en given periode kommer før alle data for perioden er tilgængelige. Udgangspunktet for udarbejdelsen vil være strukturen og udviklinger i det seneste endeligt opgjorte nationalregnskab. For områder hvor der findes sikker ny information, anvendes denne. For områder, hvor der endnu ikke findes sikker information, bruges andre kilder, der giver et indtryk af udviklingen – fx indikatorer fra konjunkturstatistikkerne. Disse foreløbige opgørelser vil således være mindre præcise end senere opgørelser.

Der, hvor usikkerheden især kan gøre sig gældende, er i de tilfælde, at den faktiske udvikling viser sig at være forskellig fra udviklingen i de indikatorer, der er valgt til at fremskrive udviklingen. Når nye datakilder er klar, indarbejdes de i de nye versioner og præcisionen bliver bedre. Et andet vilkår, som påvirker præcisionen og pålideligheden af nationalregnskabet er, at der i nationalregnskabets mange kildestatistikker kan rettes fejl efter den endelige udgave af nationalregnskabet er udarbejdet. På dette tidspunkt kan disse rettelser ikke tages ind i nationalregnskabet, før der med års mellemrum foretages en hovedrevision, hvor man kan rette lange tidsserier af endelige år og kvartaler. Dette bidrager til at mindske både pålideligheden og præcisionen af nationalregnskabet. På den lange bane oprettes præcisionen og pålideligheden af nationalregnskabet imidlertid igen, fordi rettelser i kildestatistikkerne tages ind under hovedrevisionerne.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Ikke relevant for denne statistik.

5.3 Anden usikkerhed

Nationalregnskabet er en meget omfattende statistik med en langstrakt produktionsproces med mange involverede parter, der foretager mange både manuelle og maskinelle procedurer. I løbet af hele beregningsprocessen i de forskellige udgaver foretages der løbende datakonsistenstjek og tjek af forskellige summer og balancer, hvilket betyder, at mange fejl findes og rettes i god tid før tallene publiceres. Mere sjældent sker det, at der opdages fejl, der viser sig at være mere omfattende eller har fundet sted i en længere årrække. I disse tilfælde vægtes udviklingerne i serierne højere end niveauet i serierne og derfor bliver sådanne fejl først rettet op ved hovedrevisioner, der foretages ca. hvert 5. år. Betydelige enkeltstående fejl, der af forskellige årsager ikke er rettet eller giver anledning til øget usikkerhed, vil blive omtalt i de tilhørende Nyt fra Danmarks Statistik.

Mange af de kilder, der bruges i nationalregnskabet, er ikke fuldt dækkende. Derfor foretages der på mange områder opregninger for at forsøge at opnå fuld dækning af de økonomiske transaktioner. Eksempelvis er virksomheder med få ansatte ikke med i regnskabsstatistikken, og der findes kun sparsom information om deres omsætning, forbrug i produktion og antal ansatte. I forsøget på at dække disse virksomheder må man derfor have antagelser om, at inputstrukturen eller produktion pr. ansat ikke adskiller sig væsentligt fra sammenlignelige virksomheder, der er dækket af statistikken.

Som konsekvens af store forskelle i den statistiske belysning, og dermed datatilgængeligheden, af økonomiens forskellige aktiviteter, opgøres forskellige områder med varierende usikkerhed. Især inden for den uformelle økonomi, hvor der i sagens natur ikke er regnskabsmæssig dækning, samt risiko for underrapportering i spørgeskemaundersøgelser, vil usikkerheden være større og risikoen for dækningsfejl større. Ligesom for alle andre dele af nationalregnskabet, opgøres dette område efter internationalt vedtagne retningslinjer og beregningsmetoder, hvor der forsøges at tage højde for underrapportering bl.a. ved brug af opregningsfaktorer. Dog betyder den uformelle økonomis relativt lille andel af den samlede økonomi, at risikoen for dækningsfejl ikke er afgørende for det samlede nationalregnskabs præcision.

Globaliseringen medfører bl.a., at danske virksomheder i stigende grad vælger at organisere sig internationalt. Det giver store udfordringer at foretage en konsistent behandling af globaliserede virksomheder på tværs af statistikker. Dette er især problematisk for det kvartalsvise og det foreløbige nationalregnskab, da det kræver en meget ressourcekrævende og manuel tilgang til dataindsamling og -behandling i primærstatistikkerne. Det er derfor sandsynligt, at kilder, der indsamles og indarbejdes i de tidligste udgaver af nationalregnskabet, er inkonsistente. De aggregerede og meget tidsknappe beregninger af de første udgaver af nationalregnskabet medfører til tider, at disse inkonsistenser enten ikke opdages eller ikke kan nå at blive rettet til både i primærstatistikkerne (fx betalingsbalancen) og nationalregnskabet. I den endelige version af nationalregnskabet er problemerne med globaliserede virksomheder reduceret, men stadig til stede. Der pågår stadig arbejde i Danmarks Statistik, der skal sikre en hurtigere, mere effektiv og konsistent behandling af globaliserede virksomheders indberetninger på tværs af statistikområder. Da de globaliserede virksomheder ofte er meget store, kan enkelte rettelser medføre meget store revisioner, der direkte kan påvirke nationalregnskabets hovedstørrelser herunder BNP.

Der findes ikke nogen egentlig statistik over investeringsaktiviteten i Danmark og på nuværende tidspunkt er den mest troværdige kilde regnskabsstatistikken. Den er først til rådighed efter ca. 1,5 år, og derfor må foreløbige skøn over investeringsaktiviteten baseres på bl.a. antal ansatte og omsætning i bygge- og anlægsbrancherne. En kilde til usikkerhed er, at flerårige investeringer nationalregnskabsmæssigt skal bogføres undervejs, mens de i regnskaber ofte omkostningsføres ved investeringens færdiggørelse. En yderligere kilde til usikkerheden for investeringsaktiviteten er globaliserede virksomheders investeringsaktivitet i andre lande, som der er dårlig dækning for. Der pågår i øjeblikket arbejde i Danmarks Statistik, der skal forbedre den statistiske dækning af investeringsaktiviteten.

Opgørelsen af realvæksten i den offentlige produktion er behæftet med flere former for usikkerhed. I de første udgivelser af kvartalsvise nationalregnskaber er realvæksten opgjort efter inputmetoden, som betyder, at de forskellige omkostningskomponenter deflateres med tilhørende prisindeks, bl.a. vareforbruget og lønomkostninger. I senere udgivelser af det kvartalsvise nationalregnskab opgøres realvæksten i den offentlige produktion hovedsagligt efter outputmetoden via såkaldte mængdeindikatorer. Mængdeindikatorer er en måde kvantitativt at måle, hvor meget der produceres i det offentlige, bl.a. undervisningstimer i folkeskolen og hofteoperationer på offentlige sygehuse. Da der ikke er data til beregning af mængdeindikatorer i de tidligste versioner af nationalregnskabet kan overgangen fra input- til outputmetoden give nogle variationer i den målte realvækst i det offentlige. Derudover kan genberegning af et kvartal eller års mængdeindikatorer også give anledning til revisioner, da datagrundlaget varierer fra version til version. Det gælder desuden, at outputmetodens datagrundlag og metoder fortsat er under udvikling og kvalitetssikring.

Der findes en række dokumentationsnotater vedr. måling af realvæksten i det offentlige forbrug under dokumentation på emnesiden om Offentligt sektors økonomi. Nogle af disse usikkerheder kan give anledning til revisioner, når mere detaljerede data bliver tilgængelige, jf. afsnit 17.2.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice) og den tilhørende implementeringsmodel (Quality Assurance Framework). Læs mere om disse på siden Kvalitet i officiel statistik.

Kvalitetsstyringen understøttes af fælles principper, retningslinjer og ledelsesmæssigt ansvar for kvalitet i statistiske produkter og processer. Formålet er at sikre en systematisk og ensartet tilgang til kvalitet på tværs af statistikproduktionen.

5.5 Kvalitetssikring

Kvalitetssikring i Danmarks Statistik er integreret i de statistiske produktionsprocesser og sker i overensstemmelse med principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker. Læs mere på siden Kvalitet i officiel statistik.

Kvalitetssikringen omfatter løbende anvendelse af standardiserede procedurer, dokumentation efter internationale standarder samt interne kontroller i forbindelse med dataindsamling, databehandling og offentliggørelse. Erfaringer fra produktionen anvendes løbende til at identificere behov for justeringer og forbedringer.

5.6 Kvalitetsvurdering

ESA 2010 forordningen tilsiger, at Eurostat skal bedømme kvaliteten af data indberettet ifølge ESA transmissionsprogrammet. Det gøres med udgangspunkt i landenes kvalitetsrapporter, der ikke offentliggøres selvstændigt af Eurostat. Rapporten udarbejdes årligt. Læs kvalitetsvurderingen af Danmarks nationalregnskab i Quality Report, Denmark 2020 - National Accounts
Kvalitetsvurderingen er baseret på standardiserede kvalitetskriterier fastlagt i det Europæiske Statistiske System, herunder relevans, nøjagtighed og pålidelighed, aktualitet og punktlighed, sammenhæng og sammenlignelighed samt tilgængelighed og klarhed. Kvaliteten måles og overvåges gennem regelmæssige validerings- og konsistenskontroller, revisionsanalyser og konfrontation af data på tværs af relaterede nationalregnskabsområder. Oplysninger om kvalitetsstyring, revisionspraksis og metodisk dokumentation er offentligt tilgængelige på Danmarks Statistiks hjemmeside, mens de detaljerede landespecifikke kvalitetsrapporter, som anvendes af Eurostat, ikke offentliggøres særskilt.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med Danmarks Statistiks revisionspolitik. De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

DANMARKS STATISTIK

5.8 Praksis for revisioner

Der foretages løbende revisioner af tidligere offentliggjorte år og kvartaler efter en fast rytme. Nationalregnskabets offentliggørelseskalender kan findes under dokumentation på emnesiden for Nationalregnskab. Den første beregning af det kvartalsvise nationalregnskab udgives 50 dage efter et kvartals udgang, hvorefter det revideres og udgives 90 dage efter et kvartals udgang.

Med fem års mellemrum foretages hovedrevisioner, hvor lange tidsserier af endelige nationalregnskabskvartaler bliver opdateret. Den nationale revisionspolitik er afstemt med den harmoniserede europæiske revisionspolitik (Harmonised European Revision Policy, HERP). Hermed forbedres præcisionen og pålideligheden af nationalregnskabet, fordi alle ændringer og rettelser i kildestatistikkerne, samt beregningsfejl tages ind. Der foretages desuden manualrevisioner af alle nationalregnskabsserierne, når nye internationale manualer vedtages. Den seneste manualrevision af det danske nationalregnskab blev foretaget i 2014, mens seneste hovedrevision blev fortaget i 2024.

I forbindelse med den første beregning af det kvartalvise nationalregnskab udgives en notat, som viser de gennemsnitlige revisioner og bias i forhold til tidligere kvartalvise udgivelser over en 12-kvartaler periode. Læs mere i Revisioner af det kvartalvise nationalregnskab.

Da der ikke foreligger data til beregning af mængdeindikatorer i de tidligste versioner af nationalregnskabet, kan overgangen fra input- til outputmetoden give anledning til variationer i den målte realvækst i den offentlige sektor. Derudover kan genberegning af et kvartal eller års mængdeindikatorer også give anledning til revisioner, da datagrundlaget varierer fra version til version.

Fastprisberegningerne er yderligere en kilde til revisioner mellem de forskellige versioner af nationalregnskabet og dermed en kilde til usikkerhed. Årsagen til, at der kan forekomme større revisioner i faste priser end i løbende priser, selvom de samme prisindeks er tilgængelige på to beregningstidspunkter, er sammensætningseffekter. De kvartalsvise og foreløbige versioner af nationalregnskabet opgøres i en mere aggregeret form end den endelige version, og derfor anvendes der ofte et sammenvejet prisindeks, typisk baseret på det seneste endelige års sammensætning af varer og tjenester i eksempelvis en branches samlede produktion. Når det endelige nationalregnskab beregnes, tilføjes produktdimensionen, som muliggør en mere detaljeret og korrekt deflatering. Hvis produktsammensætningen adskiller sig fra tidligere år, kan dette føre til revisioner i faste priser uden, at der nødvendigvis har været revisioner i løbende priser eller i prisindeksene. Der kan således opstå revisioner i faste priser, som ikke umiddelbart kan spores tilbage til revisioner i kildestatistikkerne.

6 Aktualitet og punktlighed

Den første version af det kvartalsvise nationalregnskab offentliggøres 50 dage efter kvartalets udløb og en revideret udgave 90 dage efter kvartalets udløb. I forbindelse med offentliggørelsen af 4. kvartal ultimo februar, offentliggøres også den første version af det årlige nationalregnskab. Nationalregnskabet udgives rettidigt.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Det kvartalsvise nationalregnskab udgives første gang 50 dage efter kvartalets udløb. 90 dage efter kvartalets udløb udgives et revideret kvartalsregnskab. Denne tidsplan er i overensstemmelse med aktualitetskravene fastlagt i ESA 2010's transmissionsprogram.

DANMARKS STATISTIK

6.2 Publikationspunktlighed

Nationalregnskabet udgives rettidigt.

7 Sammenlignelighed

Det kvartalsvise nationalregnskab følger internationale retningslinjer (ESA 2010, implementeret 2014) og er sammenligneligt på tværs af lande. Det dækker alle dele af økonomien, og de fleste økonomiske statistikker har deres modsvar her. Vær dog påpasselig med sammenligning med andre statistikker pga. forskelle i definitioner og dækning. Nationalregnskabet er fuldt konsistent med betalingsbalancen og offentlig forvaltning og service.

7.1 International sammenlignelighed

I FN-regi er der udarbejdet en manual for udarbejdelse af nationalregnskabet, System of National Accounts (SNA), som EU har udarbejdet en europæisk fortolkning af (European System of Accounts (ESA)). Den nuværende SNA2008-manual følges af de fleste lande i verden, mens den tilhørende ESA2010-manual følges af alle de europæiske lande. Derfor er nationalregnskabstal i høj grad internationalt sammenlignelige.

7.2 Sammenlignelighed over tid

Det er en grundidé i udarbejdelsen af nationalregnskabsstatistik, at tallene i størst mulig grad er sammenlignelige over tid. Det betyder for eksempel, at nye kilder altid må bearbejdes til nationalregnskabets begrebsapparat, og at omlægninger af eksisterende kilder umiddelbart ikke kan ses som ændringer af variable og begreber i nationalregnskabsstatistikken. De kvartalsvise nationalregnskabstal er sammenlignelige over tid og opgøres som konsistente tidsserier uden brud.

DANMARKS STATISTIK

7.3 Sammenhæng med anden statistik

I det kvartalsvise nationalregnskab anvendes aggregeringsniveauet 10a3, der svarer, med få afvigelser, til 10-standardgrupperingen i DB07. Brancherne offentliggøres i en aggregeret 10a3-gruppering, der i vidt omfang svarer til standardgrupperingen NACE A*10, dog med enkelte nationale underopdelinger.

Anvendelsen af en fælles brancheklassifikation sikrer sammenhæng mellem det kvartalsvise nationalregnskab og andre statistikområder, der anvender samme klassifikationssystem, såsom det årlige nationalregnskab og strukturstatistikken for erhvervslivet.

Ved sammenligning af branchedata fra nationalregnskabet på tværs af lande bør brugerne være opmærksomme på, at branchedata i nationalregnskabet er tilpasset nationalregnskabets begreber (fx dækning af den ikke-observerede økonomi og konceptuelle justeringer), og at nationale opgørelsesmetoder, aggregeringsniveauer og nationale tilpasninger af internationale klassifikationer kan variere en smule mellem lande.

Ellers er der fuld konsistens mellem kvartalsregnskaberne og statistikker for hhv. betalingsbalancen og offentlig forvaltning og service. Ligeledes er der sammenhæng med en række andre statistikker, herunder regnskabsstatistikken, landbrugsstatistikken, forbrugsundersøgelsen, osv. Sammenhæng på tværs af statistikområder sikres gennem anvendelse af fælles begreber, klassifikationer og definitioner samt gennem løbende konsistenstjek og konfrontation af data med relaterede statistikker. Der kan dog opstå afvigelser af flere årsager:

- Der kan være forskel i variabeldefinitioner.
- Forskelle i kalenderårsafgrænsningen, som i nationalregnskabet altid er året.
- Nationalregnskabet skal dække alle økonomiske aktiviteter, herunder også illegale aktiviteter.
- Fejl i primærstatistikker, der findes i forbindelse med opstillingen og afstemningen af nationalregnskabet, rettes ikke altid i primærstatistikkerne.

7.4 Sammenhæng – intern konsistens

Der er pr. definition fuld intern konsistens i det kvartalsvise nationalregnskab. Den interne konsistens omfatter både det funktionelle og det institutionelle nationalregnskab. Intern sammenhæng sikres gennem konsistens mellem det kvartalsvise og det årlige nationalregnskab, hvor kvartalstallene benchmarkes til årstallene, samt gennem konsistens på tværs af brancher (NACE-aktiviteter) og mellem de forskellige opgørelsesmetoder for BNP.

8 Tilgængelighed

Det kvartalsvise nationalregnskab offentliggøres i Statistikbanken under Økonomi og derunder Nationalregnskab. Offentliggørelserne ledsages af Nyt fra Danmarks Statistik, med en aktuel vinkling og udvalgte kommentarer.

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: Udgivelseskalender.

8.4 NYT/Pressemeddelelse

Statistikken offentliggøres i Nyt fra Danmarks Statistik.

8.5 Publikationer

Det kvartalvise nationalregnskab udgives ikke i nogle publikationer.

8.6 Statistikbanken

Nationalregnskabet offentliggøres i Statistikbanken under emnet Økonomi.

8.7 Adgang til mikrodata

Grundmaterialet til opstilling af kvartalsvise nationalregnskaber lagres i vidt omfang, men detaljerede, ikke-offentliggjorte oplysninger stilles kun i begrænset omfang til rådighed mod betaling.

8.8 Anden tilgængelighed

Nationalregnskabet leverer tabelsæt til Eurostat, således at Danmarks nationalregnskabstal indgår i Eurostats database. Tallene leveres via Eurostat til OECD's database.

Der leveres desuden en databank med nationalregnskabstal til ADAM (den makroøkonomiske model i Danmarks Statistik), Finansministeriet, Nationalbanken, Fagbevægelsens Hovedorganisation og Dansk Industri.

Andre eksterne brugere kan mod betaling få adgang til ADAMs databank.

8.9 Diskretioneringspolitik

Datafortrolighedspolitik i Danmarks Statistik følges.

8.10 Diskretionering og databehandling

De primærstatistikker, som indgår i det kvartalsvise nationalregnskab diskretioneres hver især, således at enkelte personer og virksomheder ikke kan identificeres. Det medfører, at det på nationalregnskabets offentliggørelsesniveau heller ikke nødvendigt med yderligere diskretionering.

8.11 Reference til metodedokumenter

Metodebeskrivelse for nationalregnskabet findes på emnesiden Nationalregnskab.

Derudover henvises til følgende:

- Kvartalsvis nationalregnskab - metodedokumentation (engelsk)
- Årligt nationalregnskab - metodedokumentation (BNI-dokumentation 2016) (engelsk)
- Årligt nationalregnskab - metodedokumentation (BNI-dokumentation 2021) (engelsk)
- Revisioner af det kvartalsvise nationalregnskab
- Fastprisberegninger - kilder og metoder
- Kædede værdier. Beregning af vækstbidrag og aggregerede serier
- Behov for bedre estimater af investeringer

En introduktion til nationalregnskabet findes i lærebogsform: Morten Andreas Hjulsager: "Nationalregnskabet", 6. udgave. Serien Økonomi og samfund, DJØF Forlag, 2022.

Francois Lequiller & Derek Blades: "Understanding National Accounts", OECD, 2014 (engelsk).

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Dokumentation vedrørende kvalitetsstyring og kvalitetssikring i Danmarks Statistik foreligger i form af fælles retningslinjer og vejledninger, der beskriver principper og procedurer for statistikproduktionen. Disse omfatter blandt andet beskrivelser af kvalitetsprincipper, dokumentationskrav og standarder for metadata. Relevante aspekter er beskrevet i de øvrige kvalitetsfelter i denne statistikdokumentation.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Nationalregnskab, Klima og Miljø, Økonomisk Statistik. Kontaktpersonen for statistikken er Oliver Nygaard Sørensen, tlf.: 51 83 40 39 og e-mail: ONS@dst.dk.